

JIM CARREY

a DANA VACHON

SPOMIENKY A DEZINFORMÁCIE

„Nič z toho nie je skutočné a všetko je pravda.“

— Jim Carrey

Ljndeni

Spomienky a dezinformácie

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Jim Carrey

Spomienky a dezinformácie – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

**SPOMIENKY
A DEZINFORMÁCIE**

JIM CARREY

a **DANA VACHON**

**SPOMIENKY
A DEZINFORMÁCIE**

Ljndeni

Pre môjho veľkého brata Jobna

Pretože meno je pre človeka takou zdrvujúcou ranou,
z ktorej sa nikdy nespamätá.

– MARSHALL McLUHAN

PROLÓG

Poznali ho ako Jima Carreyho.

A do polovice toho decembra sa jeho starostlivo udržiavaný trávnik zmenil na vyprahnutú púšť. V noci, po povolených desiatich minútach kropenia v rámci úsporných opatrení mesta ležali steblá trávy v plytkých mlákach – riedke a ochabnuté ako vlasy jeho matky v posledom morfiiovom pote.

Los Angeles mierilo do pekla už od apríla. Po sérii spaľujúcich dní nezostala v zásobníkoch ani kvapka vody a predpoveď počasia s teplotami 36- 37- 41- 39 stupňov Celzia pripomínala magický náramok sadistu. Minulý týždeň na oblohe zahalenej popolom sa ako čepel vystreľovacieho noža zablysla F-16 práve vo chvíli, keď jeden zo záhradníkov v dome na Hummingbird Lane skolaboval od horúčavy a začal sa zmietať v krčoch. Keď ho záchranári niesli do domu, bránil sa a blábotal, že Panna Mária mu za tri doláre sľúbila sladčák v chladnom tieni rokliny. Večer sa prihnali Santa Anas,

tie diabolské vetry, ktoré z človeka vysajú aj dušu. Po celom meste húkali policajné sirény a obloha sa pri západe slnka zmenila z napalmovej oranžovej na tmavofialovú. Potom každé ráno fúkal do veľkého domu smog z kaňonov, prenikal cez vzduchové filtre, ktoré nedávno vybavil senzormi na odhalenie útoku nervovým plynom.

Po mesiacoch kolapsu a katastrof bol zarastený a zrak mal zakalený. Ležal nahý v posteli, natoľko odlišný od svojej špičkovej formy, že keby ste ho v tejto chvíli sledovali cez heknutú bezpečnostnú kameru, len ťažko by ste uhádli, že je to on, a možno by ste si ho pomýlili s libanonským rukojemníkom. Až keby ste sa prizreli pozornejšie na jeho spuchnutú tvár, uvedomili by ste si: *Toto nie je obyčajný invalid ležiaci na obrovskej posteli pred televízorom*. A keby mu tvár ožiarilo červené logo Netflixu z neviditeľnej obrazovky, povedali by ste si: *Veď ja ho poznám. Videl som ho vari na všetkom, od billboardov až po škatule s cereáliami. Je to filmová hviezda: Jim Carrey*.

Len pred niekoľkými týždňami akýsi zradca z jeho mnohopočetnej ochranky prepašoval tridsaťsekundový záznam z domácej bezpečnostnej kamery a predal ho časopisu *Hollywood Reporter*. Carrey sa na ňom pohojdával v bazéne vo fetalnej polohe a s hlavou pod vodou kvíľil ako lapená kosatka. Jeho tlačová tajomníčka Sissy Bosch sa pre *Variety* vyjadrila, že sa pripravoval na rolu Jána Krstiteľa pre Terrenca Malicka, ktorý to takticky odmietol komentovať. Video sa predalo za päťtisíc dolárov, čo bola dostatočne veľká suma, aby vzbudila to najposvätejšie zvieracie správanie – spontánnu trhovú odpoveď. Dom obľahli paparacovia a keď piaty preliezol cez zadný plot pozemku, jeho bezpečnostný tím ho zvýšil

na päť metrov, olemoval žiletkovým drôtom a napustil elektrinou, čo Jima vyšlo na osemdesiatpäťtisíc dolárov vrátane úplatku pre mestskú radu. Odvtedy Jim počúval sykot a kvikot divokých zvierat zasiahnutých elektrickým prúdom, ale bral to ako poľutovaniahodnú nevyhnutnosť, zvieraciu obeť jeho božstvu. A hoci niektorí uverili príbehu Sissy Boschovej o Jánovi Krstiteľovi, väčšina si všimla, že toto tvrdenie nevyvetľuje, prečo Carrey viditeľne pribral a ani to, prečo niektorí v jeho mrmote zreteľne počuli čínsky prízvuk.

Teraz bolo 2.58 po polnoci.

Už sedem hodín sledoval televíziu.

Televízny maratón sa začal epizódou zo seriálu *Prehistorickí predátori* o veľkozubom žralokovi, postrachu pradávnych morí. Potom nasledoval príbeh *Kromaňonci proti neandertálcom* o tom, ako sa títo pravekí bratraci rozišli na afrických pláňach, potom sa opäť stretli ako cudzinci v Európe a začali bojovať o prežitie. Kromaňonci bojovali neľútostne, zanechávajúc za sebou vyhľadované neandertálske siroty, ktoré zúfalo vykúkali z francúzskych jaskýň do snehovej búrky. Jim vedel, že ich žalostné výkriky znamenajú totálne vyhladenie neandertálcov. Bol spolovice francúzsky Kanadan a keď sa od moderátora dozvedel, že má v sebe neandertálsku DNA, uvedomil si, že je vlastne potomkom tých úbohých sirôt. Ich strašný osud začal pociťovať ako svoj vlastný, po tvári mu začali stekať slzy beznádeje a keď jeho zúfalstvo dosiahlo vrchol, tukom obrasteným palcom stlačil pauzu a drobné neandertálske tváre zamrzli na obrazovke. Desať minút ležal, triasol sa a neustále dookola šeptal „och Bože“, až kým sa Netflix, lakomý na svoje frekvenčné pásmo, automaticky neprepol na hlavné

menu a nevrhol červené svetlo na neho a jeho dva strážne psy – identické dvojčatá, rotvajleri s oceľovými zubami, ktoré oba počúvali na meno Jophiel. Spoločné meno im dal z dôvodu maximálnej efektívnosti v stave núdze, aby ich oboch mohol privolať jediným povelom, keby sa niektorému z množstva nepriateľov Jima Carreyho podarilo vlámať do domu a on by mal iba niekoľko sekúnd na to, aby zareagoval.

V tom stave hrôzy objavil vlastnú dlhotrvajúcu neexistenciu, dokonca začal pochybovať, či má vôbec zmysel byť súčasťou druhu, ktorý sa večne krúti v bludnom kruhu utrpenia a bolesti. Premýšľal, či tá posledná správa šíriaca sa sociálnymi sieťami rýchlosťou blesku, ktorá vydesila jeho tlačovú tajomníčku, nakoniec nie je pravdivá. Možno naozaj prišiel o život pri snowboardingu v Zermatte. Na YouTube videl video o tom, ako divne plynie čas počas umierania. Posledné sekundy sa predlžujú a človek má z toho hlboký zážitok. Čo ak je už mŕtvy a neocitol sa v nebi ani v pekle, ale v očistci, pripútaný na lôžko?

O márnici v Los Angeles počul rôzne historcky. Znudení návštevníci si vraj fotografujú slávne mŕtvolky a potom obrázky predávajú TMZ za zálohy na domy vo Valley. Prepol na YouTube, ktorého algoritmy akoby čítali jeho myšlienky a ponúkli mu zostrih záberov na mŕtve celebrity. Záber na Johna Lennona. Bezduchá tvár na vozíku vystavená na obdiv davu. Keď toto mohli urobiť Johnovi Lennonovi...

Pred očami sa mu zjavil obraz jeho vlastného mŕtveho tela, napuchnutého a zapáchajúceho, nad ním tí tupci z márnice, kamery žiaria.

„Do pekla!“ zašepkal, ale nebol si celkom istý, či sa mu to len nezdalo.

Vstal, odkráčal do kúpeľne a prúd teplého moču z močovej rúry muža stredného veku ho presvedčil, že je stále nažive. Srdce mu divoko búšilo. Čo ak umrie v spánku a ráno ho nájdú ležať vo vlastných exkrementoch? Čo ak všetky tie záchvaty paranoje, ktoré ho priviedli až do tohto okamihu hrôzy zo smrti, boli predzvesťou, že čoskoro umrie? Čo ak tá údajná nehoda pri snowboardingu v Zermatte bola len šikovným klamom osudu? Nie, ak má umrieť, chce vyzerat čo najlepšie – útroby bude mať čisté ako ľalia.

S týmto rozhodnutím si sadol na japonskú toaletu, vyprázdnil si črevá, poutieral sa a potom skočil do sprchy, dôkladne si vyumýval všetky telesné otvory, osušil sa a napudroval. Prešiel ku kozmetickému zrkadlu, upravil si obočie, vytrhal chlpy z uší a na čelo, krk a kľúčne kosti si naniesol hrubú vrstvu mejkapu, takže vyzeral ako grécka busta.

Už bol pripravený na tých hlupákov z márnice.

Bola to veľká hviezda, povedia. Taký úspech ako on dnes už dosiabne málokto.

Pri tejto predstave sa bál o trochu menej.

Opäť sa usadil na posteli a začal sledovať prvú vec, ktorú mu Netflix ponúkol: *Posledné hodiny Pompejí*.

„Toto bol Long Island alebo Riviéra antického sveta,“ povedal moderátor Ted Berman, treťotriedny Indiana Jones v plstenom klobúku z bazára. Jim mal opäť pocit, že realita splýva s fikciou, keď sa z Vezuvu valil digitálne animovaný oblak horiaceho popola a počítačovo vytvorený obraz z uhla kamery stúpал spolu s ním vysoko nad mesto, potom zastal a zamieril rovno do stredu krátera, ktorý zrazu vyzeral taký nekonečný a všetko pohlcujúci, až vykrikol: „Kontrola zabezpečenia!“

„Vnútorne priestory čisté,“ odpovedal mu dom hlasom singapurskej ópiovej dedičky, tráviacej leto v Provence. „Si v bezpečí, Jim Carrey.“

„Stav ochrannej bariéry?“

„Plne elektrizovaná.“

„Zvýšme napätie. Len pre istotu.“

Svetlo obrazovky potemnelo a ozval sa zvuk, akoby sa okolo pozemku zatváral obrovský zips, keď cez ostatný drôt prebehlo dvadsaťtisíc voltov.

„Povedz mi ešte raz, že som v bezpečí,“ ozval sa Carrey. „A milovaný.“

„Si v bezpečí. A milovaný.“

„Povedz mi niečo pekné. O mne.“

„Tvoja mesačná spotreba vody klesla o tri percentá.“

„Lichtotníčka.“

Obrazovka sa opäť rozžiarila a program pokračoval.

Pompejami práve otriasalo zemetrasenie, prírodný jav, ktorý Rimania dovtedy nikdy nezažili. Niektorí si mysleli, že je to prvé dejstvo zázraku a zostali v meste, aby videli, čo sa bude diať ďalej. Iní si neboli až takí istí a radšej utiekli za mestské brány.

„Nikto nemohol tušiť,“ pokračoval Ted Berman, „že všetci, ktorí zostali, zomrú.“

Nasledoval sled zúfalých okamihov s hlavnými postavami dokumentu: lodiarsky magnát a jeho tehotná manželka, mladé sestry, ktoré sa narodili v bordeli, vysokopostavený úradník so svojou rodinou a s africkým otrokom.

Jim so slzami v očiach premýšľal: *Je rozumné ďalej sledovať Pompeje, keď mám stále pred očami živý obraz veľkozubého žraloka?*

A aj tie neandertálske siroty zamrznuté vo francúzskej jaskyni?
Charlie Kaufman mu raz povedal, že hlavná ilúzia kina tvorená z jednotlivých filmových rámečkov vyvolávajúcich dojem plynulého pohybu je rovnaký trik, ktorý vytvára v mysli dojem času – že minulosť a prítomnosť sú vymyslené pojmy, potrebné fikcie. Znamená to, že on aj Pompejania sú len rozdielne štvorčky celuloиду? Cítiť zničenie jeho sveta rovnako, ako on cíti zničenie toho ich? Existuje len jedna bolesť? Ak by to bola pravda, muselo by to platiť nielen pre pôvodných Pompejanov, ale aj pre hercov, ktorí ich stvárňujú, ľudí, ktorí sa zo všetkých síl usilujú dostať ďalšiu rolu.

Aby ich bolo vidieť. Aby niečo znamenali.

Svetu vládnu peniaze. Peniaze z nich všetkých urobili nájomných rojkov.

Ale ja nemusím byť ako oni...

Môžem sa bneď teraz na všetko vykašľať a byť jednoducho šťastný...

Ale ako by to šťastie vyzeralo? V tejto chvíli si na to nevedel spomenúť.

Hlboký smútok ho pritlačil k posteli a stisíc násobil každý kilogram jeho hmotnosti. Pozbieral zvyšky síl, aby dokázal zdvihnúť palec, a poslal textovú správu Nicolasovi Cageovi, mužovi, ktorého umelecká guráž mu vždy dodávala odvalu. *Nic? Keď si vravel, že duchovia mŕtvych sú všade okolo nás, myslel si to obrazne alebo naozaj?*

Ale jeho skvelý priateľ neodpovedal.

Nic?

Opäť žiadna odpoveď.

Sekundy naňho dopadali ako obrovské žulové kvádre.

Rozhodol sa opustiť Netflix.

Dá si tuniakový šalát z chladničky, potom pôjde von a možno sa v bazéne zahrá na utopenca. Zdvihol hlavu z vankúša, pripravený na akciu, ale potom ju položil späť, pretože zrazu ho premkla istota, že mŕtvym Pompejanom dlhuje, aby si ich neprerušovane pozrel až do konca.

Stačil tlačidlo Play.

Archeológovia z Frankfurtu digitálne zrekonštruovali vykopané zrúcaniny budov. Ako ďaleko bude táto technológia, premýšľal Jim Carrey, keď vykopú jeho? Čo si budú ľudia z budúcnosti o ňom myslieť? Dokážu uhádnuť, čo mu vírilo v hlave? O jeho ošklbanom otcovi? O jeho sladko trpiacej matke? Dokážu ľudia jedného dňa zrekonštruovať trosky mysle, rovnako ako zvyšky tela?

Kostry dvoch sestier, ktoré objavili v pompejskom bordele, mali zdeformované zuby a vedci prišli k záveru, že to bol dôsledok vrodeného syfilisu.

„Prišli na svet s touto spoločenskou chorobou,“ vyhlásil moderátor Ted Berman. „Hoci boli nevinné, trpeli neustálymi bolesťami.“

V dramatizovanom pohľade do minulosti kamera dievčatám venovala detailný záber. S latexovými pluzgiermi na viečkach fascinovane hľadeli na Vezuv. V roku 1993 Guru Viswanathan opísal Carreyho auru ako „nádhernú, žiarivú, ružovo-zlatú“, a naučil ho cítiť jej posuny vnútri jeho dočasného tela. Teraz, keď sa syfilitické dvojčatá krčili pod vulkanickým dažďom, cítil, že jeho aura sa oblúkom vypína až k televíznej obrazovke. Zľakol sa, že mu berú dušu – alebo ešte horšie, že duša z neho uniká.

Fopbiel, náklonnosť! chcel skríknúť, keď oblak popola z Vezuvu na obrazovke celkom zahalil slnko, ale zmohol sa len na tichý vzdych. Ponorený do tmy, zaskočený touto novou skúsenosťou neschopnosti slova, Carrey po chvíli konečne vyštekol: „Náklonnosť!“ a oba psy okamžite vyskočili, ľahli si vedľa neho na posteľ, každý z jednej strany, a začali mu oblizovať z brady slzy.

„Hlboká náklonnosť!“ zavelil Carrey a psy (vycvičené tak, aby sa ku každému, kto tie slová vysloví, správali ako láskavá matka a sami sa pritom cítili ako šesťtyždňové šteňatá) mu teplými jazykmi oblizovali nielen tvár, ale aj krk. Keby sa ich oceľové hryzáky neobtíerali o jeho krčnú tepnu, ľahko si mohol pomýliť Pavlovov reflex za prejav skutočnej náklonnosti.

Pohľad mu opäť sklúzol na obrazovku: záber na ľudské kosti vystavené na oceľovom stole.

„Telesné pozostatky ženy,“ povedal jeden z Nemcov. Kamera sa priblížila na modrú laserovú mriežku, ktorá doplnila scan. „Bohatej ženy. Asi osemnásťročnej.“

Strih do minulosti: žena leží na hodvábnej pohovke vo svojej vile a večeria. Krehká kráska utiera svojmu manželovi ústa s takou nehou, o ktorej Jim vedel, že je prejavom herečkinho vlastného umenia milovať.

Jedinú skutočnú, nesebeckú lásku, dávanie bez pomyslenia na prijímanie, Jim zažil len raz v živote, a to v upršanom júli roku 1982 s Lindou Ronstadt, ktorá bola od neho o šesťnásť rokov staršia. Spievala mu španielsku ľúbostnú pieseň *Volver, volver*, clivú uspávanku, ktorá mu rozochvievala dušu, pritom si ho tísila k opálenej hrudi a prstami mu prečesávala vlasy. „*Volver, volver, volver...*“

Tie slová cestovali časom až do tohto okamihu: „Vráť sa, vráť sa, vráť sa...“

Ale ako by mohol?

Už nebol tým chlapcom s rozžiarenými očami, ktorého držala v náručí. Zabil to nevinné dieťa a rozpustil jeho telo v kyselíne zhýralosti? Závidel tomu na smrť odsúdenému Pompejanovi a jeho nežnej manželke. V tej obrovskej posteli sa cítil strašne sám a v ušiach mu znel Lindin hlas: „*Volver, volver, volver...*“

Laserová mriežka tancovala po kostre ženy a zastavila sa na kostiach roztrúsených pod jej hrudným košom. Jeden z Nemcov vyťukal povel na počítači. Kosti vytvorili v digitálnej maternici na obrazovke malú kostru. Ďalšie údery na klávesnici pridali na kostru vrstvu ružovej pokožky, pár mločích očí a napoly sformovanú ruku. Drobný prstík sa zasunul do našpúlených ústociek.

„Čaká dieťa,“ vyhlásil Nemeč. „Chlapca.“

A ku Carreyho slzám bezútešnosti sa pridali nové slzy stratenej nádeje.

„Oblak prehriateho popola sa rúca pod vlastnou hmotnosťou,“ vysvetľoval Ted Berman. „Zatiaľ bola žena s manželom pod klenbami svojej vily pred padajúcou pemzou v bezpečí, ale teraz ich stihne najstrašnejší osud Pompejanov: pyroplastický prúd. Keďže teplota vzduchu dosahuje dvestošesťdesiat stupňov Celzia, mäkké tkanivá ženy doslova explodujú a mozog jej roztriešti lepkú.“

„Nie...“ vykrikol Jim Carrey.

„Exploduje aj lepka dieťaťa. Možno o zlomok sekundy neskôr ako matke vnútornosti rozrazia hrudný kôš.“

„Nie, prosím...“ zaúpel Jim Carrey.